

TÜRKİYE DEKİ SOSYAL VE SİYASAL GELİŞMELER Ass. Ahmet Yücedik

Geleneksel toplum: feodal ilişkilerin hakim olduğu, kadenci felsefenin sürdürüldüğü ve geleceğin başantına değil doğuma göre çizildiği toplum.

Gelişmiş toplum: yüksek bir makine üretimi ve atomize olmuş bir aile yapısı.

Osmanlı imparatorluğu geri bırakılmış bir ülkedir.

Osmanlı İmparatorluğunun gelişmemesinin nedenleri:

1. Batıda devlet burjuva gelişimi boyunca burjuvaya prim vermiştir. Osmanlı devleti kendisine karşı çıkabilecek her gücü ezmiştir. (Tekelci iktidar)

2. Osmanlı toplumunda uléma, asker ve esnaf sınıfları vardı. Fakat bu sınıflar Marxın sınıfları gibi dinamik değil statik idi. Hakim sınıf kapalı idi.

3. Osmanlı Devleti' tanında çok büyük kısıtlamalar koymuştu. Ticaret hemen hemen devletin kontrolü altındaydı. (Büyük kurtosiyecilik vardı) ihracatta büyük vergiler koymuşlardı. Böylece ticaret kapitali birikmedi.

4. 16. asırda Osmanlı imparatorluğu duraklama dönemine giriyor. Bunun nedenleri: a- imparatorluğun doğal sınırlarına varması b- Avrupa'nın sanayileşmeye başlamasıdır. Bu duraklama devri sonucu toprak ortaya en fazla para koyana mültezime verilmektedir.

5. Osmanlı üreticisi malını kendisine daha fazla para vermeye başlayan Avrupa sanayicisi veriyor.

6. 1838'de ~~Tanzimatla beraber~~ gününik duvarları indiriliyor. Kendi ülkelerinde uygulayamadıkları Laissez Faire ilkelerini Osmanlı imparatorluğunda uyguluyorlar. ~~Tanzimat~~ Bu hareket mevcut sanayiye iyice zayıflatıyor. Tanzimatla beraber özel mülkiyet geliyor.

Mustafa Kemal devrimi burjuva demokratik kurumlarını
getirdiği için bir burjuva devrimine benzer. Fakat siyasal
güç bürokratlarda olduğu için burjuva devriminden ayrılmıştır.
Osmanlı imparatorluğundan arta kalan bütün hâkim güçler
tek parti içinde biraraya gelmiştir. Bu nedenle köy enstitüsü
kapatılıyor.

Bürokratlar devlet yapısını muhafaza için gelişmeye
başlayan sınıfa ilk darbeyi "varlık vergisiyle" indiriyor.

İkinci darbe, toprak reformu, ile, indirilmeye çalışılırken
devriliyor ⇒ 1950 DP iktidarı.

Toprak ağaları kendi sömürüleni devam edemeyeceği için sanayi-
leşmeyi istemiyor.

Ticaret burjuvazisi eski kârlanacağını için sanayileşmeye
karşı çıkıyor.

Toprak ağası ve ticaret burjuvazisinin hâkim olduğu DP bu nedenle
sanayi toplumuna geçemiyor.

1960 devrimi sosyal gelişmeleri iktidara uğratmıştır.

Bugün finans kapital küçük sanayiye eziyor. Bu ezişen
küçük sanayi ve esnaf düzene var kuvvetleriyle sahip çıkıyor.
⇒ MHP, MNP

Fakat bu sanayileşme dış kontrol altında olduğundan
hem memleketi yararlı kalkınmayı gerçekleştirememiş hemde
gerekli sosyal değişimleri getirememişler.

AP ayrışmalara başlamıştır.

CHP önce DP sonra GP ile halka dönmeye başlamıştır.